

מטעמי תורת זילים

פרשת אחרי מות קדושים – איסור אשת איש וממזר

התורה מצוה על איסור קירבה אל אשת איש שנאמר "וְאֵל אִשְׁתְּ עַמִּיתְךָ לֹא תִתֵּן שֶׁכְּבֶתְךָ לְזָרַע לְטַמְּאָהּ בָּהּ" (ויקרא יח, ט) וקבעה על זה עונש חמור שנאמר "וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת אִשְׁתּוֹ רְעוּהוּ מוֹת יוֹמָת הַנָּאֵף וְהַנְּאֻפֶת" (ויקרא כ, ט). וכן אמר שלמה המלך "הַיִּחְתָּהּ אִישׁ אֵשׁ בְּחִיקוֹ וּבְגָדָיו לֹא תִשְׂרָפֶנָּה : אִם יִהְיֶה אִישׁ עַל הַנְּחָלִים וְרָגְלָיו לֹא תִפְּוִינָה : כִּן הִבָּא אֶל אִשְׁתּוֹ רְעוּהוּ לֹא יִנְקָה כָּל הַנְּגַע בָּהּ" (משלי ו, כו – כט). ואם חלילה ייולד ממזר מאותו איסור אשת איש, הרי יאסר על הממזר להינשא לבת ישראל שנאמר "לֹא יָבֵא מִמְזָר בְּקֶהֱל ה' גַּם דֹּר עֲשִׂירִי לֹא יָבֵא לוֹ בְּקֶהֱל ה'" (דברים כג, ט).

ויש להבין, מהו הפגם הרוחני שנעשה באיסור אשת איש? ומדוע אסור לממזר שנולד מאיסור זה לבוא ולהינשא לבת ישראל?

טבעם ומהותם של אומות העולם לחטוא ולקלקל עם אשת איש

הנחש הקדמון היה הראשון שעבר על איסור ניאוף, כאשר קלקל עם חוה (יטיקוני הזוהר) תיקון נט דף צג ע"א ד"ה וחויא בישא, 'עץ הדעת טוב' למהרח"ו פרשת בלק ד"ה וישב ישראל בטיטם, 'ילקוט ראובני' פרשת יתרו כ, יג ד"ה חיוויא בישא בשם 'יטיקוני הזוהר') **אחרי שכבר היתה מקודשת לאדם עם שושבינות וחופה שהעמיד לו הקב"ה** (נחלת בנימין על טעמי המצוות תחילת מצוה לה ד"ה ואף ק"ו). כך עשה גם קין כאשר היה עם תאומתו של הבל שהיתה אשתו, ועבר על "וְאֵל אִשְׁתְּ עַמִּיתְךָ לֹא תִתֵּן שֶׁכְּבֶתְךָ לְזָרַע לְטַמְּאָהּ בָּהּ" (ויקרא יח, ט), ונרמזו מעשיו במה שאמר לו ה' "הֲלוֹא אִם תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תִיטִיב לְפָתַח חַטָּאת רִבְצִי" (בראשית ד, ז) **כאשר התיבה "שְׂאֵת" היא אותיות 'אשת' 'ילקוט ראובני' פרשת אחרי מות יח, כ ד"ה ואל אשת עמיתך**. גם אנשי דור המבול היו כולם ממזרים ופסולים עד שלא ידע איש את אביו, כי באותו הדור היו כולם שטופי זימה כפי שנאמר עליהם "וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ" (בראשית ו, ב) (ולב אריה לר' יהודה אריה לייב האשקי פרשת נח אות ט). **לכן הוכרח הבורא להשחית את עולם הממזרים שנוצר ולתקנו על ידי נח ובניו** (הרמ"ד וואלי פרשת בראשית פרק ו ד"ה ויהי כי החל האדם) (להרחבה על מעשה הנחש הקדמון וחווה ראה מאמרנו לפרשת ורא – נלגולו של פרעה הרשע' וכן מאמרנו לפרשת מצורע – 'טומאת הנידה').

רבים מאומות העולם ומהערב רב המעורבבים בעם ישראל הם 'ממזרים' כי אינם נשמרים מאיסור אשת איש (יעץ הדעת טוב' למהרח"ו פרשת בלק ד"ה וישב ישראל בטיטם). כך כל בני שְׁעִיר הַחֲזִי היו ממזרים (תפארת יהונתן לר' יהונתן אייבשיץ פרשת כי תצא על הפסוק 'לא תתעב אדומי'), כמו צְבָלוֹן בנו של שְׁעִיר הַחֲזִי שהיה עם אמו והביא את עֵנָה לעולם. **מטעם זה עָנָה הביא את 'הַפְּרֹד' לעולם כאשר הרביע** (גמי פסחים דף נד ע"א) **סוס וחמור** (יש"ח הקדושי תורה שבכתב פרשת תולדות ד"ה והנה חורבן בית שני), **ונולד מהם הַפְּרֹד** (בנייהו' למחבר היבן איש חי' על גמי פסחים דף נד ע"א בסוף ד"ה ועוד נ"ל בס"ד לעולם) **שהוא פסול כפי שענה עצמו היה פסול** (גמי פסחים דף נד ע"א). עָנָה הלך בהרים ופגש רוחות רעות הנקראות "יַמִּים" המיוחדות לגרום לאדם שיחטא בזנות ויביא ממזרים לעולם, שנאמר "וְאֵלֶּה בְּנֵי צְבָלוֹן וְאֵלֶּה וְעֵנָה הוּא עֵנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת הַיַּמִּים בְּמִדְבַר בְּרָעוֹתוֹ אֶת הַחַמְזִים לְצַבְעוֹן אֲבִיו" (בראשית לו, כד) (יקב הישרי פרק כד ד"ה פתח ואמר) **כאשר "הַיַּמִּים" מתייחס גם לפרדים שעשה** (הרמ"ד וואלי בראשית פרק ו ד"ה לא לחנם הזכיר). **ועלה לעֵנָה למצוא את אותן הרוחות כי היה בעצמו 'ממזר' ונדבק בצד הטומאה שלו** (זוהר פרשת וישלח דף קעח ע"ב ד"ה 'תא חזי ענה' וראה שם מדוע נקראו ימים).

כך גם רוב תולדותיו של עשו הרשע היו ממזרים כאשר עשו הרשע נשא מבנותיו של שְׁעִיר הַחֲזִי (ורקנאטי על התורה' פרשת וישלח ד"ה ואלה תולדות עשו, תפארת יהונתן' פרשת כי תצא על הפסוק 'לא תתעב אדומי'). ובכלל זה היתה תַּמְנֵעַ בתו של אליפז בנו של עשו ממזרת (מראית העין' להחיד"א על גמי מנילה ד"ה אמנם דברי הרב) כי אליפז הביא אותה מאשתו של שְׁעִיר הַחֲזִי (רש"י בראשית לו, יב). ולכן כאשר מנו את ילדיו של שְׁעִיר וביניהם לוֹטָן, נמנתה תַּמְנֵעַ בנפרד שנאמר "וַיְהִי בְנֵי לוֹטָן חָרִי וְהִימָם וְאַחֹת לוֹטָן תַּמְנֵעַ" (בראשית לו, כב) כי תמנע היתה אחותם מהאם אך לא מאותו האב (רמב"ן בראשית לו, כב סוף ד"ה ואחות לוֹטָן תַּמְנֵעַ). **וגם תַּמְנֵעַ עצמה הביאה את בנה עמלק בממזרות מאליפז אביה שנאמר "וְתַמְנֵעַ הִיְתָה פִּילַגֵּשׁ לְאֵלִיפֹז בֶּן עֵשׂוֹ וַתֵּלֶד לְאֵלִיפֹז אֶת עַמְלֵק"** (בראשית לו, יב) (מראית העין' להחיד"א על גמי מנילה ד"ה אמנם דברי הרב). וכמותם גם כל הפלשתים היו ממזרים והם אלו שעליהם נאמר "וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת לֹדִים וְאֶת עַנְמִים וְאֶת לְהִבִּים וְאֶת נַפְתָּחִים : וְאֶת פְּתָרְסִים וְאֶת פְּסָלְחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשֵּׁם פְּלִשְׁתִּים" (בראשית י, יג – יד) (יעץ הדעת טוב' למהרח"ו פרשת בלק ד"ה וישב ישראל בטיטם).

בן ישראל החוטא עם אשת איש נטמא מאוד ומביא על עצמו את המוות

זרע ישראל אין בהם פסולת שנאמר "שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל" (תהלים קכב, ד) (יעץ הדעת טוב' למהרח"ו פרשת בלק ד"ה וישב ישראל בטיטם) והם כולם קדושים השומרים עצמם מן הניאוף והזימה כפי שהצטוו "וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיַּיְתֶם קְדוֹשִׁים" (ויקרא כ, ז) (ילקוט ראובני' פרשת קדושים כ, ז בשם מדרש רבה). **כי כל הנשמות נבראו זוגות זוגות זכר ונקבה** (ורקנאטי על התורה' פרשת בראשית ד"ה בראשית רבה) **וכל זוג דומה בבחינותיו** (נחלת בנימין על טעמי המצוות תחילת מצוה לה ד"ה 'הרב אלשיך' מהרב אלשיך) **ועשוי מאותו 'הבשר' ו'העצמות'** (אלשיך הקדוש' פרשת יתרו אות טז ד"ה לא תחמוד). וכשבאים אל העולם הזה הם נפרדים ואחר כך שבים ומתחברים מחדש ונקראים 'אדם' שנאמר "וְזָכַר וְנִקְבְּהָ בְרָאָם וַיִּבְרָךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם" (בראשית ה, ב) (ורקנאטי על התורה' פרשת בראשית ד"ה בראשית רבה) ואז נעשים ממש לבשר אחד. **לכן ישראל נוהרים ואינם מכניסים עצמם לחמוד את מה שאינו שלהם ולהפריד אשה מבעלה** (אלשיך הקדוש' פרשת יתרו אות טז ד"ה לא תחמוד) (להרחבה על בריאת הנשמות בווגות ראה מאמרנו לפרשת חיי שרה – 'זיווגו של האדם').

אדם שבא אל אשת רעהו מפריד את החיבור בין הזכר לנקבה כפי שהם היו בעליונים וזוה משנה סדרי בראשית (ורקנאטי על התורה' פרשת בראשית ד"ה בראשית רבה). אדם זה מערב בין מין לשאינו מינו ומבלבל בין בחינתו לבחינה אחרת (אלשיך הקדוש' פרשת יתרו אות יד ד"ה לא תנאף). **ואין רוצח גדול מזה כאשר על ידי מעשיו הוא אוסר את האשה על בעלה, ומגוף אחד שהיה לאשה עם בעלה הוא עשה את בעלה לחצי גוף** (ישפתי כהן על התורה' פרשת יתרו ד"ה ובספר הזוהר). **באותו הזיווג הפגום מזדמנת הלילי' אשת השטן** (זכר דוד' מאמר ראשון פרק טה דף קסח ע"א ד"ה ונאמר עוד שם), **כי אדם גורם**

אז השפעה לאותה אשה זונה ולשאר החיצונים (עיר מקלט) על טעמי המצוות פרשת יתרו אות לה ד"ה שלא לבא). והנואף והנואפת נטמאים על ידי הסטרא אחרא שנאחזת בהם (הרמ"ד וואלי ויקרא יח ד"ה ואל אשה בנדת טמאתה) ונשחתת הנפש שנאמר "נאף אשה חסר לב משחית נפשו הוא יעשנה" (משלי ו, לב) (וזהו פרשת תזריע דף מה ע"א ד"ה כל שכן, 'מדרש האתמרי' למחבר 'שבט מוסר' בדרוש ה ד"ה ובוזה יובן אצלו).

מי שחלילה מתחבר באשה של איש אחר, הרי הוא משקר בהקב"ה (וזהו פרשת תזריע דף מד ע"ב ד"ה תא חזי מאן דמתחבר), ומסלק את השכינה שממלאה את כל העולם בעליונים ובתחתונים, כי כביכול אומר לה' יתברך "סלק את עצמך מכאן, ותן לי שעה אחת!". ובוזה מבזה את המלך בהיותו כביכול מסתיר את עצמו ממנו (יראשית חכמה' שער היראה פרק ז ד"ה צריך לירא), ופורק מעליו את עולו אשר ציוהו בהר סיני על איסור הזנות. ואז האדם ממליך על עצמו את 'הס"מ אל אחר' הרשע (ידו בכל סימן תשפח ד"ה תחומא אמרו רבותינו). לכן הדיבר "לא תנאף" (שמות כ, יג) שבעשרת הדברות, הוא הדיבר השני בלוח השמאלי והוא מכוון כנגד הדיבר השני שבלוח הימני שבו נאמר "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני" (שמות כ, ג) (עיר מקלט) על טעמי המצוות פרשת יתרו אות לה ד"ה שלא לבא). ועוד רמז לכך כי התיבה 'נאף' היא בגמטריא 'סמא'ל' שהוא שמו המלא של 'הס"מ' (עיר מקלט) פרשת יתרו אות לה ד"ה 'שלא לבא' בהערה).

כל מי שנוגע באשה שאינה שלו מביא מיתה על עצמו (שמות רבה טז, ב) ועתיד לחזור לעולם הזה בגלגול בתוך בעל חי או דומם (עפ"י ירקנאטי על התורה) פרשת קדושים ד"ה 'והבדלתם' שמתגלגל בחמור, עפ"י 'שער הגלגולים' להארי"י ז"ל הקדמה כב ד"ה 'אמר שמואלי' שמתגלגל בחמור, 'שער הגלגולים' להארי"י ז"ל הקדמה כב ד"ה 'ונהג הבא על אשת איש' שמתגלגל בריחיים, עפ"י 'קב הישר' פרק לד ד"ה 'בוא וראה' שמתגלגל בכלם). ומעשה היה בימי הארי"י ז"ל באיש חסיד עשיר ושמו ר' אברהם אבן פואה שידו היתה פתוחה לעניים ואביונים. והיה לו שכן אחד שהתעסק בסחורה ומתן יחד עם אשת ר' אברהם. יום אחד חלה פתאום אותו השכן ונפל למשכב ימים רבים עד שהתחיל בשרו להרקיב, וגם ערוותו נרקבה ונפלו ממנה חתיכות חתיכות. ואף שפיזר ממון רב על רופאים לא מצאו לו תרופה, והיה צועק תמיד מרוב יסורים וקולו היה נשמע למרחוק עד שלבסוף הוא מת. וכמה שנים לאחר מותו ראו כלב שחור מכוער מאוד שהיה תמיד מסבב סמוך לביתו של ר' אברהם, והרואים אותו פחדו גדול כמו מפני איזה מזיק רוחני. הכלב הזה היה מחפש דרכים ומתאוה תמיד לדחוק עצמו לתוך הבית, ואילו יושבי הבית היו מגרשים אותו מהבית במקלות (ייסוד יוסף' לרבו של מחבר 'קב הישר' סוף פרק כו, 'קב הישר' פרק לד ד"ה 'ידע לך' עם שינויים קלים).

וכשהיה ר' אברהם משכים לצאת מפתח ביתו לבית הכנסת, היה מוצא תמיד שהכלב השחור עומד אצל הדלת ממתין עד שיפתחו לו את הדלת כדי להיכנס פנימה אל הבית. אך ר' אברהם היה מגרשו וציוה לנעול הדלת אחריו. וכשהיה ר' אברהם חוזר בהשכמה מבית הכנסת לביתו היה מוצא את הכלב גורר ודוחק את הדלת לפתוח, ואז שוב היה מגרשו. ופעם אחת אירע שר' אברהם יצא בהשכמה מפתח ביתו ושכח לנעול את הדלת של הבית. ואז תיכף דילג הכלב לבית ונכנס מחדר לחדר עד לחדר אשר שם היתה שוכבת אשת ר' אברהם במיטה ומצא אותה ישנה. אז הכלב קפץ עליה ונשכה נשיכות רבות ופצע אותה במקומות רבים בגופה, וברח לו משם. והלכו להגיד את זה העניין אל הקדוש הארי"י ז"ל ואמר להם שזו האשה היתה נעשית בעוונות הרבים אשת איש עם השכן והכלב הזה היה בו את נשמת השכן, וכיון שהיא הביאה אותו בפיתוי דברים ובקירוב מעשיה לחטוא עמה, על כן הוא עשה בה נקמה. והלכו והשביעו את האשה שתגיד את האמת והיא הודית שכן אכן היה (ייסוד יוסף' לרבו של מחבר 'קב הישר' סוף פרק כו, 'קב הישר' פרק לד ד"ה 'ידע לך' עם שינויים קלים).

נשמת הממזר הבאה מאיסור אשת איש מקולקלת ופגומה ביותר

כיון שהלילי מזדמנת בזיווג הפגום של אשת איש, לכן היא מביאה באותה שעה לוולד שנוצר מהזיווג איזה נשמה מהנשמות העשוקות תחת ידה (זכר דוד' לרי' דוד זכות ממורינא מאמר ראשון פרק סה דף קסח ע"א ד"ה ונאמר עוד שם) ותחת יד 'החיצונים', בדרך של ממזרות (פירוש יד יהודה' על 'מאמר העתים' להרמ"ע מפאנו סימן יח). הנשמה מגיעה מהיכל שביעי בגהינום הנקרא 'היכל שְמְרֵי הַיִּין', שם נמצאים כל הנשמות הטמאות שמביאים למי שמטמא עצמו באיסורי נדה ובאיסורי אשת איש וכיוצא בהן (פרדס רימונים' להרמ"ק שער היכלי התמורות פרק שביעי ד"ה בהיכל שביעי, 'יראשית חכמה' לר' אליהו די ווידאש שער היראה פרק יג מסכת גהינום בהיכל ז ד"ה ההיכל הזה). ולפי עניין היות העבירה והיצר הרע כך מושכים נשמה מההיכל הזה (וזהו פרשת פקודי דף רסח ע"א ד"ה 'בהיכל דא קיימן' בהיכל דא קיימן, 'פרדס רימונים' להרמ"ק שער היכלי התמורות פרק שביעי ד"ה בהיכל שביעי, 'יראשית חכמה' שער היראה פרק יג מסכת גהינום בהיכל ז ד"ה ההיכל הזה). המעורבת מטוב ורע (ספר הליקוטים' להארי"י ז"ל פרשת כי תצא סימן כג ד"ה עניין הממזר) ושנאחזים בה סיגים רעים של 'הקליפה'. לכן הממזר פסול לבוא בקהל ה' (יבן יהודיע' למחבר היבן איש חי' מסכת קדושין דף עב ע"ב ד"ה בשלמא לר' מאיר' מהארי"י ז"ל), כדי להרחיק את כוחות הטומאה מישראל (טעמי המצוות' לרבינו מנחם הבבלי מצוות לא תעשה אות שכה).

כיון שהזרע נמשך בטומאה לכן לא באה שם נפש אַמוּנִים' שנאמר "זרו רְשָׁעִים מִרְחֻם" (תהלים נח, ד) וכן "בה' בָּגְדוּ כִּי בָּנִים זָרִים יִלְדוּ" (הושע ה, ז). מטעם זה קראו לו 'ממזר' כי יש 'מום זר' על נשמתו הפגומה (פירוש יד יהודה' על מאמר העתים' להרמ"ע מפאנו סימן יח) וכן משום שהוא מ'אל זר' 'הס"מ' (וזהו פרשת פקודי דף רסח ע"א ד"ה 'בהיכל דא קיימן' בהיכל דא קיימן, 'פרדס רימונים' להרמ"ק שער היכלי התמורות פרק שביעי ד"ה בהיכל שביעי, 'יראשית חכמה' שער היראה פרק יג מסכת גהינום בהיכל ז ד"ה ההיכל הזה) וכרוך בלילי' אשת 'הס"מ אשר יצא ממנה' (זכר דוד' מאמר ראשון פרק סה דף קסח ע"א ד"ה ונאמר עוד שם). ושניהם נרמזו בתיבות 'מום-זר', כי 'מום' הוא כנגד הנקבה שבקליפה ו'זר' הוא כנגד הזכר שבקליפה (וזהו פרשת צו דף לג ע"ב ד"ה 'ושפחה יצר הרע' רעיא מהימנא), וכך אותו המנוול ובת זוגו המנוולת נשלמים על ידי החטא הזה של הנואף והנואפת (תיקוני זוהר' הקדמה דף יא ע"א ד"ה ואם ההוא דקביל) וכרוכים בממזר הנולד, לכן "לא יבא ממזר בקהל ה'" (דברים כג, ג) שהם באי כוחו (זכר דוד' מאמר ראשון פרק סה דף קסח ע"א ד"ה ונאמר עוד שם).

בן ובת הנולדים מזיווג פגום זה נחשבים לעבודה זרה ועליהם נאמר "אַרְוֵר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמִסְכָּה תוֹעֵבַת ה' מַעֲשֵׂה יְדֵי תְרָשׁ וְשָׂם בְּסִתְרָה וְעָנָה כָּל הָעָם וְאָמְרוּ אִמָּן" (דברים כז, טו), התיבה "אַרְוֵר" הוא כנגד מה שנאמר על הנחש "וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים אֶל הַנָּחָשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹאת אַרְוֵר אֲתָה מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל תַּיִת הַשָּׂדֶה" (בראשית ג, יד) כי הבן והבת הללו הם מאותו הנחש הקדמון שגרם מיתה לאדם ולאשתו. שניהם הם "פֶסֶל וּמִסְכָּה" לעבודה זרה (תיקוני זוהר' הקדמה דף יא ע"א ד"ה ואם ההוא דקביל) שהבן הזכר הוא "פֶסֶל", והבת הנקבה היא "מִסְכָּה". ואדם חוטא בזה המעשה לא רק לחברו בעל האשה אלא גם להקב"ה סתרו של עולם (וכסא מלך' לר' שלום בוואגלו על 'תיקוני זוהר' הקדמה דף יא ע"א, זכר דוד' מאמר ראשון פרק סה דף קסח ע"א ד"ה ונאמר עוד שם). וכך נחשב לאב שעשה את עבירת הזנות והביא ממזר או ממזרת – כאילו עשה פסל או מסכה לעבודה זרה (יבאר לחי רואי' על תיקוני זוהר' הקדמה דף יא ע"א ד"ה אינון פסל ומסכה).

בשעה שנוצר הממזר בבטן האשה, טורח הקב"ה ובעל כורחו עושה לממזר גוף ומצייר לו צורה (זוהר פרשת משפטים דף קיג ע"א ד"ה אית אחרנין. ראה במדבר רבי' ט, א). וכך במקום שהיה ראוי להיכנס נשמה טהורה החצובה מרוח קודשו, מצריכים את ה' יתברך להכניס שם רוח הבאה מכוחות הטומאה (ירקנטי על התורה' פרשת כי תצא ד"ה ואם בשדה), היפך חפצו להרחיק את הטומאה הזאת מישראל (טעמי המצוות' לרבינו מנחם הבבלי מצוות לא תעשה אות שכה). ועל כך אמר ה' "בְּלֶפְדָּי יָפָה רַעְיַתִּי וּמוֹם אֵין בָּהּ" (שיר השירים ד, ז) שאין בד' מום" זר של ממזרות (בן יהוידע' מסכת קדושין דף ע"ב ע"ב ד"ה אמר מרימור). ואין תקנה לטהר את הממזר בעסק התורה, כי לעולם נפשו תישאר לא טהורה על שהיא טמאה מעיקרה. ומה שאמרו שממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ – הוא מחמת מעלת התורה שהיא חכמת אלקים שבקרבנו (יספר הקנה' ד"ה ענין יראת המקום). לכן אם אדם מקלל את עצמו ואומר "אם איני עושה כך הריני ממזר" זו עבירה גדולה (יאור צדיקים' למהר"ם פאפירש סימן כד הלכות דרך ארץ אות קטו).

בברית מילה של ממזר לא נותנים את דם המציצה והערלה בעפר

כאשר עושים ברית מילה לתינוק מישראל מכינים כלי עם עפר בשביל להוציא בו את דם המציצה של הברית וכן כדי לטמון בו את הערלה של הנימול. אך אם התינוק הוא ממזר שנולד מאיסור אשת איש, אזי אין להכין כלי עם עפר (בניהוי' למחבר היבן איש חי' על תיקוני זוהר הקדמה דף יא ע"א ד"ה ודם) כי הממזר הוא מצד 'הנחש' (באר לחי רואי' על תיקוני זוהר הקדמה דף יא ע"א ד"ה ואם ההוא דקביל) שעליו נאמר "וְנַחֲשׁ עֶפְרֹ לְחָמוֹ" (ישעיה סה, כה), והעפר הזה מתוקן לינחש' שהוא "מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֶרְבָּה ה''" (בראשית ה, כט) שנאמר בו "אֲרֻרָה הָאֲדָמָה בְּעִבְרֹךָ" (בראשית ג, יז) (תיקוני זוהר' הקדמה דף יא ע"א ד"ה ואם ההוא). ונמצא כי הכלי עם העפר הוא סוד 'מזבח אדמה' ובהכנת הכלי עם העפר האדם מתקן מזבח לטוהר 'הנחש' (באר לחי רואי' על תיקוני זוהר הקדמה דף יא ע"א ד"ה ואם ההוא דקביל) ונותן כוח ל'קליפה' (באר לחי רואי' על תיקוני זוהר הקדמה דף יא ע"א ד"ה גדרים מות).

וכן אין לתת בעפר את דם המציצה מן הפה אלא לשופכו בארץ (תיקוני זוהר' הקדמה דף יא ע"א ד"ה ואם ההוא) כדי שילך דמו לאיבוד (כסא מלך' לר' שלום בוזגלו על תיקוני זוהר הקדמה דף יא ע"א ד"ה איהו ממזר, 'באר לחי רואי' על תיקוני זוהר הקדמה דף יא ע"א ד"ה ואם ההוא דקביל) וכן את הערלה של הנימול יזרוק לארץ ולא יניחנה בתוך העפר בכלי (בניהוי' על תיקוני זוהר הקדמה דף יא ע"א ד"ה ודם). ואם חלילה ייתן בתוך העפר אז יחשב לו כאילו קשר את הנימול כקרבן עולה לעבודה זרה (תיקוני זוהר' הקדמה דף יא ע"א ד"ה ואם ההוא) ויהיה תיקון לינחש' (מעבר יבקי' פרק שפת אמת פרק יג ד"ה וילכן כתיב' בהערה). על כך נאמר "אָרוֹר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל וּמִסַּכָּה תוֹעֵבָת ה' מַעֲשֵׂה יָדָי חָרֵשׁ וְנֶשֶׁם בְּסֶתֶר וְעָנִי כָל הָעָם וְאָמְרוּ אֲמֹן" (דברים כו, טו), "אָרוֹר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל" – על שהביא בן ממזר, "וְנֶשֶׁם בְּסֶתֶר" – בסתרו של עולם שהוא מזבח האדמה, "וְעָנִי כָל הָעָם וְאָמְרוּ אֲמֹן" – שיעידו כולם כי הוא בן מנחש הקדמוני. לכן יזהר לא לשים את ערלת הממזר בעפר (זכר דוד' מאמר ראשון פרק סה דף קסז ע"ב ד"ה ונאמר עיר שם).

כאשר מוהל מתפלל על הנימול בשעת המילה יש בזה תועלת גדולה לתינוק הנימול, בין אם הנימול הוא בנו של צדיק ובין אם הוא בנו של רשע – חוץ מתינוק שהוא ממזר, כי לא נוה לישאל הקדושים לקיים את הממזרים שביניהם (ביאור 'שרביט הזהב' לר' דוד לידא על ספרו 'סוד ה' באת ה תפילת המוהל). לכן גם לא מברכים את הנימול הממזר בברכת "אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹקֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ קָיִים אֶת הַיָּלֵד הַזֶּה לְאָבִיו וְלֵאֲמוֹ" (ביאור 'שרביט הזהב' לר' דוד לידא על ספרו 'סוד ה' באת ו' ואחר שסיים המצוה) שהוא בקשת רחמים על הילד (ידרד' פקודי' למהרצ"א מדינוב מצוה ב מצות מילה אות ט) לקיומו, כי אין ישראל הקדושים חפצים בקיום הממזרים. וכן אין אומרים לממזר "כְּשֶׁם שֶׁנֶּכְנֵס לְבָרִית כֶּף יִכָּנֵס לְתוֹרָה וְלַמִּצְוֹת וְלַחֲפָה וְלַמְעֻשִׁים טוֹבִים" (ביאור 'שרביט הזהב' לר' דוד לידא על ספרו 'סוד ה' באת ו' ואחר שסיים המצוה). ומפרסמים בשעת מילתו שהוא ממזר (ידרד' פקודי' למהרצ"א מדינוב מצוה ב מצות מילה אות ט). לכן יש קוראים אותו בשם 'כידור' (ביאור 'שרביט הזהב' לר' דוד לידא על ספרו 'סוד ה' באת ו' ד"ה ממזר קורין אותו כידור) על שם הפסוק "כִּי דוֹר תִּהְיֶה לְחֶמְדָּה הֶמָּה פָּנִים לֹא אָמֵן" (דברים לב, כ) (ראה מעשה בגמי יומא דף פג ע"ב).

טבעו הרע של הממזר גורם לו להיות פריץ ועריץ ומעזי הפנים שבדור

הממזר הוא פיקח וחרץ (יספר הלקוטים' להאר"י ז"ל פרשת כי תצא סימן כג ד"ה ענין הממזר) מחמת לבם הפתוח והשמח של הוריו החוטאים בשעת המעשה, שכך הוא תמיד כפי המחשבה וההרהור באותה שעה כן יהיה העֶבֶר (יספר הציוני' פרשת ויצא יעקב דף כג ע"ב ד"ה ויצא את המקלות). אך מכל מקום כיון שנולד מפיתוי וערבוּב וזיווג של רע (הרמ"ד וואלי דברים כג פרשת כי תצא ד"ה לא יבא ממזר) וגם תולדותו מצד הדינים הקשים של הסטרא אחרא, שהרי הקדושה אינה נמצאת במקום עבירה ואף מסתלקת ונותנת מקום אל הדין והקשה להיכנס לשם בכל כוחו – לכן הממזר הוא עריץ ופריץ (הרמ"ד וואלי דברים ב על הפסוק 'האמים לפני יסור בה') שאימתו מוטלת על הבריות (הרמ"ד וואלי דברים ב על הפסוק 'המואבים יקראו להם אמים'). וכיון שכל מעשיו מעידים עליו שהוא ממזר (זוהר פרשת פקודי דף רסח ע"א ד"ה 'בהיכלא דא קיימין היכלות דסיא') אזי ישראל קוראים לו בשם זה (זוהר פרשת וירא דף קיח ע"א ד"ה תניא אמר רבי שמעון). ועל כך מבקשים בכל יום "יהי רצון שתצילני מעזי פנים" שפירושו מפני הממזרים (אימת יעקב' לר' שאלתיאל נינו אות יט ערך נמר) שהם עזי פנים (קונטרס דברי חלומות' לר' צדוק הכהן מלוובלין דף צו ע"א סוף אות כא), ומהם באים הצרות לישראל (אימת יעקב' אות יט ערך נמר).

לפעמים הקב"ה ממית את הממזרים במעי אמום כדי שלא יבואו לעולם. כך היה בדור המבול שנאמר "הַנְּפִלִים הָיוּ בְּאַרְצָךָ בְּיָמֵי הָהֶם וְגַם אֲחֵרֵיךָ כִּי אֲשֶׁר יָבִאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶל בָּנוֹת הָאָדָם וְיָלְדוּ לָהֶם הֵמָּה הַגְּבִרִים אֲשֶׁר מְעוֹלָם אֲנִישֵׁי הַשָּׁמַיִם" (בראשית ו, ד) התיבה "הַנְּפִלִים" כתובה כשהיא חסרה אות י' ראשונה, והוא מלשון "נְפִלִים" כי הנשים היו מפילות את פרי בטנם. וזה היה כי "יָבִאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶל בָּנוֹת הָאָדָם" וילדו מהן בזנות והרבו ממזרים בעולם אשר הם "גְּבִרִים" עריצים ופריצים, שאין כמותם (זוהר פרשת וירא דף קיז ע"ב – קיח ע"א ד"ה תניא אמר רבי שמעון). ועוד אחת לשבעים שנה ה' מביא מגפה כדי להסיר את הממזרים שבין בני ישראל (שפתי כהן על התורה' פרשת נחם ד"ה ויהי אחרי המגפה' בשם המדרש). והורגם דווקא במגיפה, כי על ידי הזנות (יחוט של חסד' למחבר' ישבט מוסרי' פרשת אמור ד"ה במדרש סוף) בא 'אף' לעולם (עיר מקלט' על טעמי המצוות פרשת בשלח אות לה) שהוא אנדרלמוסיה (עיר מקלט' על טעמי המצוות פרשת בשלח אות לה, יחוט של חסד' למחבר' ישבט מוסרי' פרשת אמור ד"ה במדרש סוף), והיא הורגת טובים יחד עם רעים כיון שהמשחית אינו מבחין בין צדיק לרשע (יחוט של חסד' למחבר' ישבט מוסרי' פרשת אמור ד"ה במדרש סוף).

הפגם של הממזר הוא בנפש וחמור יותר מפגם בגוף ועל זה נקרא 'ממזר' מלשון 'מום-זר'. ומחמת הרע המוטבע ומושרש בו הוא אינו יכול להתפרד ממנו ומזרעו אפילו אם יעבור דור ועוד דור כי כולם יהיו ממזרים, לכן נאסר עליו לבוא בקהל ה' אפילו לאחר דורות רבים שנאמר "לֹא יָבֵא מִמֶּזֶר בְּקֹהֶל ה' גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא יָבֵא לוֹ בְּקֹהֶל ה'" (דברים כג, א) (הרמ"ד וואלי דברים כג פרשת כי תצא ד"ה לא יבא ממזר). ולא רק בעולם הזה אלא גם בעולם הבא נשמתו של הממזר נדחית מההיכלות שבהם יושבים שבטי ישראל למעלה, ועל זה רומזות התיבות "לא יבא

מִמְזֹר בְּקֶהֶל ה' (יִלְקוּט רֵאוּבֵנִי פִרְשֵׁת כִּי תִצָּא כֶּגֶז ד' ה' י"ב שְׁבִטִים עוֹמְדִים בְּשֵׁם סֹפֵר 'עֵמֶק הַמֶּלֶךְ') כִּי הוּא מוֹפְרֵשׁ שֶׁם לְמַעַלְהָ מִקֶּהֶל הָעַם הַקְּדוֹשׁ. וְאוֹתָם מִמְזֹרִים שׁוֹפְכִים דַּמְעוֹת לִפְנֵי הַקֶּבֶ"ה עַל שֶׁהֵם מוֹפְרָשִׁים לְמִרְוֹת שַׁעֲשׂוּ מַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִם שֶׁאֵין לָהֶם אֵז נַחֲמָה (זוֹהַר סְבֵא דְמִשְׁפָּטִים דְּף קִיג ע"ב ד"ה וְאִתְּ עֲשׂוֹק אַחֵר) לְעֵתִיד לְבֹא הַקֶּבֶ"ה יִנְחֵם אֶת הַמְּמֹזְרִים (וְיִקְרָא רֵבֵה' לִב, ח) כִּשְׁהוּא יִטְהַר אוֹתָם (גְּמִי קִידוּשֵׁין דְּף עֵב ע"ב בְּשֵׁם ר' יוֹסֵף). זֶה הַטַּעַם שֶׁלֹּא נִאֶמַר שְׂאִיסוּרִים הוּא יַעַד עוֹלָם בְּפִסּוֹק "לֹא יָבֹא מִמְזֹר בְּקֶהֶל ה' גַּם דֹּר עֲשִׂירִי לֹא יָבֹא לוֹ בְּקֶהֶל ה'" (דְּבָרִים כג, ג) (יִוֵּנת אֶלֶם' לְהַרְמִיעַ מִפִּאנּוּ פִּרְק עַד הַשְּׁבוּעוֹת).

תשובה לא מועילה על פגם אשת איש עד שימותו הממזרים שהוליד

כאשר אדם חלילה נכשל באשת איש, נברא מזיק אחד בדמות אותה האשה. וכשמגיע זמנו להיפטר מהעולם הזה, אז המזיק הזה מלפפו ומוליכו אל הגהינום (קב הישר' פרק יד ד"ה וכן הוא חס ושלום). ואדם זה צריך לרדת ולהיות נידון בגיהנום (זוהר פרשת תזריע דף מד ע"ב ד"ה רבי אלעזר אמר, ראשית חכמה' שער היראה פרק יג מסכת גהינם פרק ג, 'שערי קדושה' למחרת' בחלק ב שער ח) ולא יכול להינקות מדין זה (זוהר פרשת תזריע דף מד ע"ב ד"ה רבי אלעזר אמר, רבינו בחיי ויקרא יח, כ ד"ה והמשיל ענש הגוף) אפילו אם חטא בשוגג. וסימן לדבר כי 'אשת איש' הם ראשי תיבות 'אֵשׁ שְׂאוּל תְּבַעַר אֶפְּלִו יִהְיֶה שׁוֹגֵג'. וכן התיבה 'בְּעוֹלָה' עם הכולל היא גמטריא 'גהינום' (וימחר אברהם' לר' אברהם פלאגי מערכת א אות תקצד). ועל כך צווח ואמר שלמה המלך ברוח הקודש "הִיחַתָּה אִישׁ אֵשׁ בְּחִיקוֹ וּבְגָדָיו לֹא תִשְׂרַפְּנָה: אִם יִהְלַךְ אִישׁ עַל הַנְּחָלִים וְרָגְלֵיו לֹא תִכְוֶינָה: כִּן הִבֵּא אֶל אֵשֶׁת רֵעֵהוּ לֹא יִנְקָה כָּל הַנְּגַע בָּהּ" (משלי ו, כו – כט) (רבינו בחיי ויקרא יח, כ ד"ה ונמצאת למד). וכן בפסוק "נֹאֵף אִשָּׁה חֲסֵר לֵב מִשְׁחִית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָה" (משלי ו, לב) לומר שמי שרוצה להשחית את נפשו בגהינום יעשה כדבר הזה (נשמת חיים' לר' מנשה בן ישראל מאמר ראשון פרק השניים עשר).

מי שפגם בעצמו והביא ממזר שהוא 'מום-זר' לעולם, לא באה נשמתו בגן עדן ששם יושבים קהל ה' ומלכם בראשם, כי הוא צריך תיקון לטהרו בהליכתו נע ונד (עמק המלך' שער תקוני התשובה פרק שלישי דף יז ע"א טור א, ילקוט ראובני פרשת כי תצא כג, ג ד"ה לא יבא ממזר' בשם 'עמק המלך') ביסורים קשים רחמנא ליצלן (עמק המלך' שער תקוני התשובה פרק שלישי דף יז ע"א טור א), ואין לאותו אדם תיקון עד שימותו הממזרים (עמק המלך' שער תקוני התשובה פרק שלישי דף יז ע"א טור א, ילקוט ראובני פרשת כי תצא כג, ג ד"ה לא יבא ממזר' בשם 'עמק המלך'). ועל כך נאמר "מִעֲנֹת לֹא יִכָּל לְתַקֵּן" (קהלת א, טו) כי מי שהיה עם ערוה והביא ממנה ממזר (גמ' חגיגה דף ט ע"א בשם ר' שמעון בן מנסיא, גמ' יבמות דף כב ע"ב בשם ר' שמעון בן מנסיא), אין תקנה למעשיו עד שימותו הממזר (עמק המלך' שער תקוני התשובה פרק שלישי דף יז ע"א טור א, 'שמו אברהם' לר' אברהם פלאגי חלק א ערך מילה אות יא) שהוא זיכרון למעשיו הרעים (עפ"י רש"י גמ' חגיגה דף ט ע"א ד"ה והוליד ממזר).

לכן אמרו רבותינו שאין תשובה מועילה לחטא זה של אשת איש (ראה זוהר פרשת תזריע דף מד ע"ב ד"ה תא חזי מאן דמתחבר), כי התשובה מועילה לגרש את כוח הטומאה שהשכין האדם על עצמו על ידי חטאו בפנימיותו ובחיצוניותו, וכבולעו כד פולטו'. אבל אין תשובה יכולה לגרש את כוח הטומאה שנמצא על הממזר שהוליד וכן ואת כוח הטומאה שנמשך על בעלה של האשת איש בכל פעם שנמצא עמה באיסור אחרי שנטמאה עם איש אחר. אך אם ימות הממזר וכן בעל האשה אז יקלה כוח הטומאה שהיה בהם מן העולם ותועיל תשובה לחוטא לגרש את כוח הטומאה אשר עליו כמו בכל החטאים הגדולים (ידעת חכמה' שער התשובה פרק עשרים דף לא ע"ב ד"ה אשר נראה לבאר). וצריך כל אדם להיזהר בזה מאוד שלא לעבור עבירה חמורה כזאת של עוון אשת איש (עמק המלך' שער תקוני התשובה פרק שלישי דף יז ע"א טור א) שגם אם לא יבא ממזרים לעולם, עצם פעולת העבירה של הנואף והנואפת לא יוצאת לבטלה ומתהווה מזרעם 'לבוש' רוחני לנשמת ממזר אחר, המהווה לו חיבור בין הגוף לנשמה (נחלת בנימין' על טעמי המצוות תחילת מצוה לה ד"ה הרב) (להרחבה על ה'לבוש' הרוחני הזה של האדם הנקרא גם צלם ראה מאמרינו לפרשת שלח לך – 'הצלם של האדם').

ומעשה היה בזמן האר"י ז"ל באשה אלמנה שנכנס בה רוח של אחד וציער אותה צער גדול. ובראות בני משפחתה את צערה וכאבה כי גדול הוא עד מאוד, הלכו אצל האר"י ז"ל וחלו פניו שיוציא את הרוח הזאת מן האשה. אז הוא שלח את תלמידו ר' חיים ויטאל ז"ל ומסר לו כוונות ושמות וציוה שיגזור עליו נידויים וחרמות ויוציאנו בעל כורחו. וכאשר נכנס ר' חיים ויטאל בפתח הבית מיד הפכה האשה פניה ממנו אל הכותל. ואמר לו ר' חיים "רשע למה הפכת פניך ממני?" והשיב לו הרוח ואמר שאינו יכול להסתכל בפניו לפי שהרשעים אינם יכולים להסתכל בפני השכינה. מיד גזר עליו ר' חיים ויטאל ז"ל שיהפוך פניו אליו. ודיבר איתו ושאל אותו "מה חטאתך ועוונך שהענישוך בעונש גדול וכבד כל כך?" והשיב לו "לפי שחטאתי באשת איש והעמדתי ממזרים, והנה זה לי עשרים וחמש שנה שאני הולך בצער נע ונד בארץ ואין לי שום מנוחה, כי שלשה מלאכי חבלה הולכים עמי מענישים אותי ומכים אותי, ומכריזים "ככה יעשה לאיש אשר הרבה ממזרים בישראל"" (שבחי האר"י ז"ל מחלק 'מעשה רב שאירע' ד"ה ומעשה שהיה כך, 'עמק המלך' שער רישא דזעיר אנפין פרק מה דף קב ע"ב, 'נשמת חיים' לר' מנשה בן ישראל מאמר רביעי פרק העשרים).

והוסיף הרוח לספר שהוא מת בחנק כאשר טבעה ספינה שהיה בתוכה, כדון החוטא עם אשת איש היות שדין ארבע מיתות בית דין לא בטלו. ומיד שקברו אותו בא מלאך ואמר "רשע קום בדין!" והוא לקח ושם אותו בכף הקלע. והיה הולך מהר להר ומגבעה לגבעה ושלושה מלאכי חבלה פגעו בו והכו אותו במשך שבע שנים ועבר צרות רבות ורעות. אחר כך נכנס בתוך גוף של אִגְלָה והיה לו צער גדול, לפי שאין נפש האדם ונפש הבהמה שווים, וגם היא הולכת כפופה ומליאה זוהמא וריח רע ואין מאכלה מאכל אדם. ובסוף מתה האילה מרוב צערה מחמת הרוח שבה. אחר כך הוא נכנס ביהודי כהן אחד אך נאלץ לצאת משם מחמת ריבוי כוחות טומאה שהיו ביהודי כי פחד שידבקו בו, ובסוף נכנס בגוף האשה הזאת. ושאל אותו ר' חיים ויטאל ז"ל "עד מתי יהיה לך הצער הזה?" והשיב הרוח ואמר "עד שימותו הממזרים אשר הולדתני, כי כל זמן אשר הם חיים וקיימים אין לי תקנה". וכל העם שם בכו בכי רב, כי נפל עליהם פחד ואימת חרדת הדין. ובסוף גזר הרב נידוי שהרוח תצא מתוך האשה דרך האצבע הקטנה של רגל שמאל וכך היה (שבחי האר"י ז"ל מחלק 'מעשה רב שאירע' ד"ה ומעשה שהיה כך, 'עמק המלך' שער רישא דזעיר אנפין פרק מה דף קב ע"ב, 'נשמת חיים' לר' מנשה בן ישראל מאמר רביעי פרק העשרים. וראה בכל אלו את המעשה באריכות כי קיצרנו). "וְאֵתֶם הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חֲזִים כְּלֶקֶם הַיּוֹם" (דברים ד, ז).

העלון גם לעילוי נשמת: יצחק בן רבקה ז"ל הרב יצחק שלמה בן שרה ז"ל ת. נ. צ. ב. ה.	העלון גם לעילוי נשמת: מאיר בן משה ז"ל, יונה בן שמואל ז"ל, ברטה בתיה בת מאיר ז"ל, חיים בן לייב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל ת. נ. צ. ב. ה.	העלון גם לעילוי נשמת: אהרן בן עזריה ז"ל אַרְלֵט עֲלִיָּה בת פורטון מסעודה ז"ל ת. נ. צ. ב. ה.	העלון גם לעילוי נשמת: רחל בת גרשון הנולדת משרה אשת דוד ז"ל נלב"א שבט השעש"ט ת. נ. צ. ב. ה.	העלון גם לעילוי נשמת: אליהו בן ג'נט ז"ל ת. נ. צ. ב. ה.	העלון גם לעילוי נשמת: ציונה שושנה בת חנה במוין ת"י אליהו בן גוקהר ה"י ש"ח ברחמי ושלח חסם ורסאם שלמה	העלון גם לעילוי נשמת: שרה סילבי בת עזריה ז"ל ת. נ. צ. ב. ה.	העלון גם לעילוי נשמת: מאיר בן משה ז"ל, יונה בן שמואל ז"ל, ברטה בתיה בת מאיר ז"ל, חיים בן לייב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל ת. נ. צ. ב. ה.	העלון גם לעילוי נשמת: יצחק בן רבקה ז"ל הרב יצחק שלמה בן שרה ז"ל ת. נ. צ. ב. ה.	העלון גם לעילוי נשמת: יחזקאל בן יהודה וכל משפחתה ניתן להקדיש את העלון לרפואה או לעילוי נשמת בטל' 052-7675933. וכן ניתן לשלוח הערות/הארות ולקבל את העלון במייל tora.haim@gmail.com
--	---	--	--	--	---	---	---	--	--